Vdekje fashizmit — Liri Popullit

Postarina placena u gotovu
Takse postale e pagueme

RILINDJA

ORGAN I FRONTIT POPULLUER TE KOSOVES E METOHIS

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО:
ЧЕТВРТКОМ И НЕДЕЉОМ

DEL DY HERE NE JAVE:
T'EJTEN DHE TE DIELLEN

Redaksija: Prishtine
Rruga Emin Duraku Nr. 1

PAJTIMET
per 1 vit 192 din
— 6 muej 96 —
— 3 muej 48 —

Dorshkrimet nuk kthehen

Odgovorni urednik XHELADIN
Drejtori pergjegjes HANA

Vjeti IV Nr. 142 | PRISHTINE, e diele 5 Shtatuer 1948 | Çmimi 2 dinarë

Vdiq Andrej A. Zhdanov

antar i Byros Politike dhe sekretar i KQ te PK (b) te BRSS

Mosko, 1 shtator

Mbas ank... se raide, me 31 gusht ndrroi jete nji nga ndertuesat dhe ... e shquem te Partis Komuniste dhe shtetit sovjetik, antari i Byros Politike te KQ te PK (b) te BRSS, sekretar i KQ te PK (b) te BRSS deputeti i Sovjetit Suprem te BRSS, gjeneral— kolonel Andrej Aleksandroviq Zhdanov.

Andrej Aleksandroviq Zhdanov lindi me 6 (14) shkurt 1896 ne Mariupol; ne familjen e inspektorit te shkollave te mesme popullore. Si djalosh 14 vjeçar, kur baba i tij u-transferue ne Tver, ai hyni ne levizjen revolucjonare dhe muerr pjese ne qerthujt social-demokratik te rinis nxanse te qytetit Tver (sot qyteti Kalinjin).

Ne rradhet e Partis Komuniste Zhdanovi asht pranue me 1915. Ky e ka udhehequn aktivisht punen e Partis ne rajonin puntor te qytetit Tver. Se shpejti Zhdanovi u-ba puntor i Partis.

Ne kohen e luftes se pare boterore ka qene i mobilizuem dhe, ndermjet ushtare zhvillon propaganden bolshevike dhe muerr pjese ne pregatitjet per zbatimin e kryengritjes te madhe socjaliste te Tetorit n'Ural.

Ne vjetet e luftes civile Zhdanov ka punue ne ngritjen politike te mizave t'Armates se Kuqe, e n'Ural e Tver ka krye pune Partije.

Prej vjetit 1922 Zhdanov bahet kryetar i Kshillit ekzekutiv te qytetit Tver. Prej vjetit 1924 deri ne 1934 ky ka udhehequn punen e partis ne provincen e Gorkit si sekretar i Komitetit te PK (b) te gubernies Gorki, dhe si sekretar i Komitetit te PK (b) te provinces Gorki. Ne Kongresin e XIV te PK (b) te BRSS Zhdanov zgjidhet si kandidat per antar te KQ te PK (b) te BRSS, ne Kongresin e XVI zgjidhet antar i KQ te PK (b) te BRSS e mbas Kongresit XVII asht zgjedhun sekretar i KQ te PK (b) dhe si kandidat per antar te Byros Politike te KQ te PK (b) te BRSS.

Zhdanov ka krye pune me perpjekjesi te Partis dhe shtetit. Shum kujdes u ka kushtue problemeve t'ideologjis dhe theoris marksiste-lenjiniste. Ne fjalimin qe ka mbajte ne Kongresin e letrarve sovjetike, jane te shenueme detyrat ma te randsishme ne zhvillimin e letrares sovjetike, jane te shenueme detyrat ma te randesishme ne zhvillimin e letersis sovjetike. Ne Dhetorin e vjetit 1934, mbas vrasjes kriminale te Kirovit, Partija e dergon Zhdanovin me pune ne organizaten e Partis ne Lenjingrad, ne krye te se cilës ka qindrue prej vjetit 1934 deri ne vjetin 1944. Tue e krye detyren e Partis, Zhdanovi me tiparet bolshevike, karakteristike per te, e ka entuziazmue dhe mobilizue organizaten e Partis ne Lenjingrad per çfarosjen dhe asgjesimin e shpiunave dhe tradhtarve trockista — zinovjevista dhe i ka bashkue bolshevikët e Lenjingradit rreth KQ te PK (b) te BRSS dhe shokut Stalin.

Pak para kongresit te XVIII te PK (b) te BRSS shokut Zhdanov i besohet udhehieqja e punes propagandistike te Partis. Ne Kongresin e XVIII te Partis, ai ka paraqite referatin mbi çashtjet e ndertimit te Partis. Zhdanov e ka krye cdo detyre te Partis, tue i shkri ne te tane shpirtin e tij. Mbas Kongresit XVIII te Partis Zhdanov asht zgjedhe per antar te Byros Politike te KQ te PK (b) te BRSS.

Ne vjetet e luftes se madhe patriotike, Partija dhe qeverija ia besojne shokut Zhdanov organizimin e mprojtjes se Lenjingradit. Tue i realizue direktivat e KQ te PK (b) te BRSS dhe shokut Stalin, bolshevikët e Lenjingradit, me shokun Zhdanov ne krye, jane ba shpirti i mprojtjes heroike te Lenjingradit. Per punen e tij ne frontin e Lenjingradit Zhdanovi i fiton graden e gjeneral—lajtnantit, e ma vone graden e gjeneral—kolonelit. Per punen e tij te shquetme partije e ushtarake, Zhdanov asht dekorue me dy urdhnat e Lenjinit, me urdhnin „Krasnoje Znamje", me urdhnin „Suvurov" te shkalles se pare, me urdhnin „Kutuzov" te shkalles se pare dhe me urdhnin Flamuri i kuq i punes".

Mbas fitores ne Luften e madhe patriotike, kur Partija dhe populli kaloen ne ndertimin paqsor, vend te randesishem ne jeten e Partis e Vendit kane zane çashtjet e punes ideologjike. Si theoricjen i dalluem marksist dhe si propagandist i talentuem i ideave te mdhaja te Lenjinit e Stalinit, shoku Zhdanov ka paraqite nji seri referatesh te shkelqyeshme mbi çashtjet e letersis, artit e filozofis, si dhe mbi çashtjet e situates nderkombetare.

Zhdanov gjindet ne rradhet e para te puntoreve udhehieqsa te levizjes nderkombetare puntore. Fjalimet e tija njihen prej te gjitha njerzve te punes te te gjitha vendeve. Nxanes dhe bashkepuntor besnik i Stalinit te madh, shoku Zhdanov ka luftue me energji te flakte per çashtjen e komunizmit dhe kurr nuk i asht dhimbte fuqija dhe shendeti. Jeta dhe veprimtarija e tij jane shembull i sherbimit te vetmohueshem Partis dhe popullit. Me besnikrin e pakufijshme ndaj çashtjes se Lenjin-Stalinit, me principjelitetin e tij te thelle, i cili nuk ka lejue kurrfare shmangejesh nga vija e pergjithshme e Partis, ky ka fitue dashunin e nxehte te Partis dhe te te gjithe njerzve te punes.

Pusho i qete mik i jonei i dashtun dhe shok lufte.

Nenshkrue nga:

Andrejev, Berija, Bulganjin, Voznesenskij, Voroshilov, Kaganoviç, Kosigin, Kuznjecov, Malenkoviq, Mikojan, Molotov, Ponomarenko, Popov, Stalin, Suslov, Hrushçov, Shvernik, Shkirjatov.

Telegram Komitetit Qendruer te PK (b) te BRSS nga Komitetit Qendruer i PKJ

Komitetit Qendruer te Partis Komuniste (bolshevike) te BRSS
Mosko

Na piklloj thellesisht humbja e madhe e KQ te PK (b)- vdekja e Andrej Aleksandroviç Zhdanovit bashkpuntor besnik i Stalinit.

Komiteti Qendruer i Partis Komuniste te Jugosllavis.

Mosko

Me 2 shtatuer kufoma e te ndyerit A.A. Zhdanov asht varrose ne Shtulin e Kuq, prane Murit te Kremlinit.

Mbrenda muejit brigada e Frontit popullier te Gjakoves do te ndertoje rrugen per ne minjere

Me 25 gusht, ne katundin Deve te rrethit te Gjakoves filloi punen brigada puntore e perbame prej 300 antarve te Frontit popullor nga rrethi e qyteti. Keta puntore vullnetare kane premtue se deri ne fund te ketij muejit do t'a kryejne ndertimin e rruges prej katundit Deve deri ne minjeren e kromit, rruga asht e gjate 14 kilometra.

Te gjithe antaret e brigades punojne me hovin ma te madh. Organizimi i punes asht shembullor. Udheheqsine e brigades, çetave e grupeve e perbajne antaret ma te mire te Frontit, shumica e te cilvet kane fitue eksperience dhe ope n'aksionet e mdhaja te rinis s'one-ne hekurudhat e rinis, ne ndertimin e Beogradit te ri, autostrades „Vllaznimi e Bashkimi" etj. As puna kulturo-arsimore nuk lehet mbrapa: ketu lexohet shtypi i dites, mbahen thema te ndryshme etj. Ky aksion ka randesi shum te madhe industriale, sepse me ane te kesaj rruge do te transportohet minerali i kromit per industrin e re socjaliste te Vendit t'one.

Me ket veper te tyne, antaret e Frontit popullier te rrethit dhe qytetit Gjakove, japin nji kontribut shum te madh ne çashtjen e ndertimit te socjalizmit ne Vendin t'one. Kjo veper e tyne asht nikoqhesishi pergjigje e gjalle te gjithe çpifjeve kundra Partis dhe vendit t'one se sa te pathemelta dhe te rrejshme jane te gjitha akuzat dhe çpifjet kundra udheheqsis s'one te Partis dhe shtetit, e se sa e drejte asht politika e Komitetit t'one Qendruer me shokun Tito ne krye.

Ndryshime ne Qeverin Qendrore te RFPJ-s

Ne baze te Nenit 74, Pika 13 te Statutit te RFPJ-s e te propozimit te Kryetarit te Qeveris se RFPJ-s, Presidiumi i Kuvendit Popullier te Republikes Federative Popullore te Jugosllavis

V e n d o s i

1) **Qe te shkarkohen nga detyra:**

Kryetari i Komisjonit Kontrollues te Perbashket, **Eduard Kardel**

Ministri i Bujqesis te Qeveris se RFPJ-s, **Petar Stamboliq**

Ministri i Punve te Jashtme te Qeveris se RFPJ-s, **Stanoje Simiq**

Ministri i Minjerave te Qeveris se RFPJ-s, **Bane Andrejev**

2) **T'emnohen:**

per N/Kryetar te Qeveris se RFPJ-s dhe per minister te Punve te Jashtme te Qeveris se RFPJ-s, **Eduard Kardel**

per N/Kryetar te Qeveris se RFPJ-s dhe per Minister te Punve te Mbrendshme te Qeveris se RFPJ-s, **Aleksandar Rankoviq**

per N/Kryetar te Qeveris se RFPJ-s dhe per kryetar te Komisjonit Kontrollues te Perbashket, **Dr. Blagoje Neshkoviq**

per Minister te Qeveris se RFPJ-s, **Stanoje Simiq**

per Minister te minjerave te RFPJ-s, **Svetozar Vukmanoviq**

per Minister te Qeveris se RFPJ-s per shkence dhe kulture, **Rodolub Çollakoviq**

per Minister te Bujqesis se Qeveris se RFPJ-s, Ingj. **Mijalko Todoroviq**

per Minister — kryetar te Komitetit per hidro — ekonomi te Qeveris se RFPJ-s, **Bane Andrejev**

per Minister—Kryetar te Komitetit per shendetin popullier te Qeveris se RFPJ-s, **Dr. Pavle Gregoriq.**

Beograd, me 31-VIII-1948

PRESIDIUMI I KUVENDIT POPULLUER TE REPUBLIKES FEDERATIVE POPULLORE TE JUGOSLLAVIS

Sekretar
Mile Perunçiq

N/Kryetar
Mosha Pijade

Blemja e drithnave te bardhe

Deri me daten 3 shtatuer plani i pergjithshem ne Krahinen t'one asht realizue me 48 per qind

Gjithnji vjen tue u-shtue rithmi i blemjes se drithnave te bardhe; dallohen nder ma te miret rrethi i Gjakoves, Podujeves, Pejes dhe Mitrovices. Si kusht i randesishem per nji zhvillim edhe ma te mire asht mbajtja e evidences se rregullt e te sakte nga te gjitha keshillat dhe magazinat e grumbullimit.

Rrethi	realizimi i planit		Rrethi	realizimi i planit	
Vuçiterna	51	per qind	Kamenica	34	per qind
Gillani	37	„	Podujeva	72,9	„
Dragashi	—	„	Ferizaj	42	„
Prishtina	46,9	„	Peja	67,4	„
Drenica	23,3	„	Rahoveci	60,6	„
Gjakova	95	„	Lipjani	43,2	„
Mitrovica	66,3	„	Suhareka	58	„
Istoku	37,3	„	Prizreni	49,9	„

Ne Gjakove do te mbulohen mbrenda muejit te gjitha shtepijat kooperative

GJAKOVE:

Keto dite asht mbajte ne Gjakove mbledhja, ne te cilen mueren pjese te gjithe antaret e Drejtorinave te ndertimit te shtepijave kooperative ne rrethin e Gjakoves. Mbas shqyrtimit te hollesishem te problemeve dhe gjendjes e mundesinave lokale, ne ket konference u-vendos qe te gjitha shtepijat kooperative te mbulohen deri ne fund te muejit shtator te ketij vjeti. Mandej do t'i sigurojne te gjitha landet e nevojshme te drunit, per dyer, dritare, shtroje, tavane, pullaze etj., te cilat do te prodhohen e perpunohen ne sharrat lokale te Junikut e Lloçanit.

E verteta do te fitoje patjeter

Partija Komuniste e Jugosllavis, e cila ka qene perzemtue mizorisht ne Jugosllavin e vjeter gjate ma se njizet vjetve si udheheqese e luftes se masave puntore kundra reakcjonit social e politik dhe shtypjes kombetare, kurre nuk do te kishte mujtje me qendrue ne balle te popujve te Jugosllavis as t'i qoje keta ne fitore, kuer nuk do te kishte ardhe ne pushtet as qe do t'a kishte sjelle vendin ne rrugen e ndertimit te shoqnis socjaliste, po te mos e kishte pase njenen nga veçorinat ma te randesishme te Partis verte bolshevike — veçorin me i kqyre ne sy me guxim veshtirsinat ma te mdhaja, me luftue qendrueshem kundra tyne dhe me i kapercye. E tane historija e Partis s'one, e cila ka fitue fitlonu, mi reljevi ne referatet dhe vendimet e Kongresit te Peste, e sidomos ne referatin e shokut Tito, asht e plotesueme me lufte kundra veshtirsinave te te gjitha llojeve, mbi te cilat ka muejte me triumfue vetem Partija qe ka qendrue ngultasi me te dyja kambet ne trollin e marksizem-lenjinizmit, vetem Partija e cila ka dijte me i terhjeke per vehte elementat ma te vetedijshem e ma luftarake te klases puntore, Partija e cila ka dijte me i realizue n'organizaten vet parimet organizative te partis revolucjonare proletare te tipit te ri, tue i pase gjithmone per shembull Partin Bolshevike te ndertueme prej Lenjinit e Stalinit. Rolin ma te randesishem ne ndertimin e partis se ketille e ka luejte udheheqsija te cilen e fitoi Partija e jone me 1937, shtylle kryesore e se cilës ka qene shoku Tito, udheheqsi e cila tri vjete ma vone u-rrejodh perseri ne Konferencen e Peste te Vendit, e qe mbas kater vjete lufte te lavdishme Nacjonal—çlirimtare dhe revolucjonare triumfonjes dhe, mbas tri vjete rindertimi te sukseseshem dhe ndertimi socjalist—u konfirmue edhe nji here ne Kongresin e Peste u-zgjanue ne nji numer te madh luftaresh ma te mire te Partis.

Dhe bash kundra kesaj udheheqsije, e cila i ka que popujt e Jugosllavis me klasen puntore ne krye prej fitores ne fitore, tue e aplikue nen kushtet t'ona shkencen e marksizem-lenjinizmit, me siguri te forte disa partina komuniste kane zue poteren e pashembullt tue e akuzue se kjo ndjeke politiken antisovjetike te shkeputjes nga fronti socjalist — nga BRSS dhe vendet e demokracis popullore. Por, me gjithe fushata çpifse e drejtueme me plan dhe e kurdisun kundra udheheqsis, per te cilen jo vetem gjithkush ne ket vend por edhe te gjithe ata qe zhvillojne poteren, e dijne se nuk ka kurrgja te perbashket me ate per te cilen e akuzojne, bash per kete arsye kjo, ne realitet, drejtohet kundra vet interesave jetesore te popullit puntonjes, kundra Jugosllavis dhe ndertimit te saje socjalist. Gjithkush e din se me sistemin t'one asht absurde dhe hipokrite me fole se marredhanjet ndermjet partive komuniste jane nji çashtje, e marredhanjet ne mes shteteve—çashtje tjeter. Prandaj, sulmi i padrejte dhe i pa kuptueshem kundra Partis s'one dhe udheheqsis se saje, me plote te drejte ka shkaktue pezmatim nder masat t'ona punuese, te cilat jane deshmitari ma i mire se sa te padrejta jane akuzat e paraqituna dhe sa e dantojne luften e tyne per ndertimin e socjalizmit dhe jetes ma te mire.

Historija e Rezolutes se Byros Informative te disa partive komuniste, mbi „gjendjen" ne Jugosllavi, me te cilen gja ka fillue publikimi kjo potere ka muk dite ne ka dale, — s'ka dy muaj qe ka fillue. Por pasojat e damshme qe i ka sjelle ky gabim i rrezikshem historik çashtjes se frontit socjalist botnor jane ne disproporcjon shum te madh me shkurtesin e kohes qe ka kalue deri tash prej publikimit te rezolutes. Mjerisht udheheqesit e partive komuniste, qe e zhvillojne dhe e organizojne ket potere te terbueme, çpifse dhe jo-principjele kundra Vendit t'one, e cila mund te krahasohet vetem me poteren e reakcjonit ma te betnafuem imperjalist kundra vendeve socjaliste, kurrsesi nuk kthen me pa ate sa gabim kane ba me te tane kete potere kundra interesave themelore te frontit anti-imperjalist, demokratik botnuer. Ata dehen gjithnji ma teper me kete potere te tyne dhe po zhyten gjithnji ma thelle ne fushaten shpifse, te cilen do t'a shenoje historija si nji njolle te zeze ne zhvillimin e levizjes nderkombetare puntore dhe perparimit te njerzimit pergjithesisht. Te perimbajtunit ekstrem, qetsija dhe mosbjerrja e nervave, te cilen e tregoi Partija e jone gjate fushates thelle-isht te padrejte e çpifse kundra fitoreve ma te mdhaja te Partis dhe shtetit, kundra njerzve t'one ma te mire, kundra ndertimit socjalist te vendit t'one dhe politika konseguente antiimperjaliste e Partis dhe Vendit t'one ne ket periudhe, edhe ma teper e kane zbulue ftyren joprincipjele dhe vullgare te kesaj potere. Tue u-nise nga akuza e paverteta dhe arbitrare se na kemi qindrue ne rrugen e shkeputjes nga fronti unik socjalist dhe se po e pregatisim partin dhe popujt t'one per t'a tradhtue frontin unik te demokracis popullore dhe BRSS-u, ato partina komuniste per kete kohe te shkurte kane ba aq shum per perçamjen dhe dobesimin e kompaktesis se frontit socjalist, sa qe anmiqve imperjalista u kane dhane te gjitha shkaqet per prehjen keqdashese ne ket „gjendje" te re per t'a papritmas te tmerrdhun, qe asht krijue ne prehnin e frontit demokratik. Te gjitha deklaratat dhe masat t'ona mbas daljes se Rezolutes te kobshme te Byros Informative — tue llogaritë ketu edhe te tane vepren e Kongresit te Partis s'one dhe te gjitha masat e mbrendeshme dhe te jashtme te shtetit t'one — te cilat jane deshmi e pamohueshme mbi pavertetesin e akuzave t'atij Rezolucjoni dhe mbi forcen e pa thyeshme te besnikis s'one ndaj çashtjes se socjalizmit dhe doktrines se marksizem-lenjinizmit, tash per tash nuk jane mnejne me ndihmue kurrgja. Flohet per shtypja se vertetimet e ketilla nuk kerkohen dhe nuk pranohen fare, se keto vertetime nuk jane te nevojshme, sepse e tane potera asht kurdise ne menyre qe te jete e shurdhet ndaj çdo shkaku dhe qorre ndaj çdo te vertete, vetem ne qofte se keto shkaqe dhe keto te vertela nuk shkojne ne llogari t'akuzes. Natyrisht, ne kete menyre asht ba i pa mundeshem çdo skjarim shoqnuer i cili do te sjelle patjeter marrveshtjen, qe udheheqsija e Partis s'one edhe e ka deshirue edhe e ka propozue, çka edhe Kongresi i jone e ka pranue dhe perserite. Ne vend te kesaj asht zgjedhe rruga — te permendim me ket rast krejt e kete dhe po korrtare perspektivash per sukses — e shkaterimit te kompaktesis se Partis s'one, rruga e poshtnimit t'autoritetit nderkombetar te Jugosllavis, rruga e krijimit te veshtirsinave para ndertimit t'one socjalist. Sot, ket e ka te kjarte gjithkush ne vendin t'one.

Por, gjithashtu ne kete vend nuk ka komunista dhe njerez perparimtar — me perjashtim te nji grushti te hahamash t'inkurajuem nga potera, te cilet jane ngurrue para te gjitha veshtirsinave dhe, natyrisht, te nji grushti karjeristash me besape personale, — te cilet te mos konsiderojne se i tane ky trazim ka mujte me u-evitue fare lehte, vetem sikur te kishin shkaktue ke partinat tjera anetare te Byros Informative deshire qe te mos ngjaje kjo. Mirepo, ne vend te diskusjonit shoqnuer, ne baze t'analizes se kushteve konkrete te zhvillimit socjalist ne Jugosllavi, asht marre metoda e akuzimit te njianshem, e arrogueme me presjonin e poteres çpifse te terbueme e t'eger, e cila, natyrisht, mund te vleje per gjithçka tjeter por jo per zgjidhjen e konfliktit te mlodhun.

Jo-principjelitetin e gjestit te ketille e ka synue Partija e jone edhe para Kongresit, edhe ne vet Kongresin, por potera jo-principjele nuk ka pushue. E tane Partija e jone, parti e cila asht ne pushtetin e nji vendit dhe qindron me nderë ne pozitën aq te dallueme te frontit demokratik para mbare botes ka mujte me e paraqite unanimisht bilancin e suksesve te saja, me i tregue rezultatet e mdhaja ne krijimin e nji vendit socjalist, ka mujte me tregue me veprat e saja se sa fort te bazueme jane keto rezultate ne theorin marksiste—lenjiniste dhe n'eksperijencat e levizjes revolucjonare nderkombetare puntore, e sidomos n'eksperijencat e Partis bolshevike; ka mujte me provue kjartas se qindron paperkulshem e forte dhe besnikrisht ne çashtjen e socjalizmit; ne vendimet e Kongresit te vet ka mujte me dhane kontributin te randesishem per studimin theorik te çashtjeve themelore te revolucjonit, i cili e solli Jugosllavin ne rrugen e ndertimit socjalist- por e gjith kjo nuk depertoi ne veshin e poteres e cila asht e shurdhueme nga britma e vet, e cila nuk dishron me ndigjue. Njerzve te fushates nuk u intereson aspak me konstatue ne baze te vertetimit te fakteve objektive se ku qindrojne ato „divergjenca principjele", e bile as qe te hetojne a ekzistojne keto ne te vertete apo jo, e ne se verte ekzistojne, u asht perdore per zgjidhjen e tyne metoda e lejueshme nder partinat komuniste. Potera e ndjeke te veten dhe nuk asht çudi qe çfaqet se çdo pjesmarres ne potere beson se ne te ka me e plotsue ndonji besape privat nacjonalist te vetin.

Prandaj, asht krejte e kuptueshme qe potera deri tash e pafrenueme kundra Jugosllavis asht ba edhe ma e leshueme mbas rastit te vrasjes se nji gjeneralit — dezertues, i cili ka provue ma se miri bash me perpjekjen e ikjes se tij, se sa te vetmuem e te parandesishem jane elementat e ketille ne Vendin t'one; me kete ngjarje potera nuk ka fitue ndonji permbajtje te re, forma te reja, kualitete te reja, e bile as fjaler te ri. Ajo vetem asht shtue, asht leshue e zgjerue ma teper. Por ky moment i saje ka shkaktue n'anen anmike — ke shtypi imperjalist, — ndryshim te randesishem. Rezoluten e Byros Informative shtypi imperjalist e ka pritë te kryeisht me zane te terbuejes se Jugosllavis ndaj kampit imperjalist, me shpreme se bare me kete do te flahet jasht, te cilin sikur e pane, ndermjet Jugosllavis dhe Frontit socjalist, ne te cilen gja verte kane ra edhe shum te poteres. Por, qendrimi i fortë, i paperkulshem i Vendit t'one ne frontin e demokracis i ka bashte ngadale kete kane te marra te shpresave. Agjentave t'imperjalizmit u asht ba gjithnji ma e kjarte se çdo perpjekje me e kthye Jugosllavin ne anen e tyne asht nji pune boshe dhe e marre. Bash per kete arsye tash po shofim ndryshimin qe ka ngjat shtypi ma i errët imperjalist shkruen kundra regjimit ne Jugosllavi po ashtu si edhe shtypi komunist i vendeve te demokracis popullore, dhe perpiqet me qene aloparlant servil per trumbetimin e te gjitha çpifjeve te cilat i qet ne ne shtypi komunist. Natyrisht me ket, shtypi imperjalist vetem e vazhdon poteren e vjeter te vjetrue kundra „diktatures" ne Jugosllavi, por tash ne korrik e perbashket me poteren e disa partinave komuniste. Bile edhe radio-stacjoni „Radio Gora" gjene vendin ne potere.

Nga agjencinat zyrtare telegrafike te Rumunis te disa botes tajmi mbi vrasjen „kriminale" t'Arso Jovanoviqit, komtese plot çpifje kundra udheheqsis s'one shtetnore e te Partis. Kjo komunikate, e cila ne menyre sado çpifse qofte kurdise nuk ka muejte me e mohue faktin se tradhtari asht vra me tastin kur provoi me ike prej vendit te vet, prap se prap e kthen ket ngjarrje ne vrasje te pregatitun me qellim, e cila futet ne llogarin e udheheqsis s'one. Ne komunikate ka ma shum ndytesi se fjale, bash per kete arsye asht prite njisoj me gezimi si nga shtypi i disa partinave komuniste, i cili ka humbe çdo orjentim dhe vetem blun gjithçka qe sa shtiep ndifkushi kundra Jugosllavis, ashtu edhe nga shtypi imperjalist. Bash kjo cilfje e trashun edhe ka ba ne te shitet aq mire ky lajm, i cili asht ba baze mbi te cilen enden tash çpifje gjithnji ma te ndyeta, te deja vetem per kazhloret e dikurshme te Gebelsit. Na nuk do t'i permendim keto ndytesina. Per kete e kemi nji shkak t'arsyeshem. Na e dijme ma se miri se sa thelle e kane ndije masat t'ona te glana punese, te cilat me aq hov dhe me vetmohim te pashembullt i kapercejne veshtirsinat ne rrugen e ndertimit te socjalizmit, ofendimin e rande qe i asht ba Vendit t'one dhe popujve t'one me fushaten kundra vendit t'one. Sikur t'a permendshim na bile nji pjese t'atyne ndyetsinave qe qiten tash aq papertillun kundra vendit t'one dhe udheheqsis se tij shtetnore e te Partis kundra çdo gjaje shejte e te dashtun te njerzve t'one te punes, kjo jo vetem do t'a thellonte ndjenjen e padrejtesis dhe mendimit, por do te mund te ndjente se 'ta fare lehte ndjenjet e urrejtjes. Na nuk mund te dishrojme diçka tjeter per interesat e çashtjes se socjalizmit, qe asht edhe interesi i vendit t'one. Perkundrazi, na do te lufojme me te tane anligerin kundra nxitjes se ndjenjave te ketilla, qe po fillojne me i ba elementat e fatkeqesuem te reakcjonit t'one tue mendue se ndoshta edhe per 'ta ka ardhe casti me na ndije sanic. Ndaj te gjithave, na jemi te bindun se do te vije ora kur arma e te paverteles dhe e çpifjes do te bije prej duarve te partive komuniste, per te cilat kjo armë nuk asht natyrore por vetem e ndyen levizjen nderkombetare puntore. Jemi te bindun se do te vije ora kur do te shuhet histerja e poteres se damshme, e cila çon uj' vetem ne mullinin e imperjalistave dhe nxitsave te luftes, anmiqve te perbetuem te socjalizmit e demokracis. Ne kete epoke dhe ne situaten e sotshme shtypi kapitalist nuk ka tjeter detyre, vetem me qite helmin e tij kundra komunizmit, kundra partive komuniste, kundra frontit te demokracis dhe perparimit shoqnuer. Me ket, ai kryen vetem detyren e tij te qenit çoban te rendit te dekomen kapitalist shoqnuer. E komunistat, te te cilet e forcojne ket hov me zanet e tyne bile edhe ne nji çashtje te vetmen, bile edhe me nji rast te vetmin, me te vertete nuk i bejne kurrfare sherbimi çashtjes se demokracis, por vetem u-japin ndihme anmiqve te socjalizmit. Ketu qendron karakteristika kryesore e poteres qe e ndjeke sot shtypi i disa partive komuniste kundra vendit t'one.

(nga "Borba")

T'a shpejtesojme punen ne ndertimin e shtepijave kooperative

Populli i Krahines s'one asht zotue se mbrenda ketij vjetit do te ndertoje 174 shtepija kooperative. Kane mbete vetem edhe 4 muej deri ne fund te vjetit, prandaj nevojitet angashimi ma i madh dhe perpjekjet maksimale t'organizates se Partis, organizates se Frontit populluer, te drejtorinave te ndertimit, t'aktivistave te Frontit dhe ndihma maksimale e pushtetit populluer.

Deri tash, 14 shtepijave kooperative u asht vu pullazi e 10 jane tue u-mbulue. Ne 6 prej shtepijave te mbulueme jane ne mbarim e siper punet e mbrendeshme perfundimtare. Te gjitha shtepijat tjera jane ne muratim e siper, me perjashtim t'atyne ne Banje te Gjurakovcit dhe ne Gojbule te rrethit te Vuçiternes, ku jane tue u-çele themelet.

Disa rrethe i kane çfrytezue bukur mire burimet lokale te materjalit ndertimuer, si p. sh. Gjakova, Prishtina e disa rrethe tjera. Keto veç tjerash, kane çfrytezue edhe hekurin e vjeter si materjal industrijal per mbi dyer e dritare. Por, ne disa rrethe, te pakta jane burimet lokale qe jane çfrytezue mire, si duhet dhe me kohe. P. sh. ne Kamenice, Peje, Gjurakove nuk asht sigurue me kohe guri, gelqerja e tulla. Kamenices, bje fjala, i asht dashte me ia fillue ne nji kohe ndertimit edhe sigurimit te gurit, sepse kur jane ba pregatitjet, Drejtorija e ndertimit nuk asht interesue sa duhet. Drejtorija e ketij rrethit asht tregue shum inaktive edhe persa i perket sigurimit te tullave. Problemi i tullave nuk asht zgjidhe edhe ne shum rrethe tjera te Krahines s'one.

Per suksesin e plote ne ndertimin e shtepijave kooperative paraqiten si urgjente keto masa:

Sa ma pare te sigurohen tullat sepse vetem deri ne fund te ketij muejit vazhdon sezona e prodhimit te tyne e edhe kjo mvaret nga moti i mire. Po nuk u-siguruen tullat gjate ketij muejit, puna e ndertimit do te pezullohet dhe keshtu nuk do te mundet me u-krye detyrimi i marrun persiper.

Katundari ka mundesi me e dhane ndihmen e premtueme ne te holla, prandaj asht koha qe, me ane te konferencave e mnyrave tjera te spjegohet momenti i nevojshem per te hollat dhe te mbledhen edhe afer 17.000.000 dinare qe ende nuk jane mbledhe.

Per t'a shpejtesue ndertimin, kudo duhet te bahen planet operative si per punet e ndertimit ashtu edhe per sigurimin e materjalit nga burimet lokale.

Per sigurimin e materjalit industrijal mund te çfrytezohet edhe ky burim: te mbledhen ndihma materiale ne gjana ushqimore; keto te shiten me çmime te lidhuna dhe keshtu mund te sigurohen shum prodhime te nevojshme industrijale qe gjinden neper tregtoret e kooperativave katundare dhe neper tregtoret e bashkimeve kooperative.

Keto masa vlejne per te gjitha rrethet, e sidomos per rrethin e Kamenices, Gjurakovcit, Vuçiternes e Pejes, ku, per shkak t'aktivitetit te dobet te drejtorinave te ndertimit, t'organizatave te Frontit dhe te bashkimeve kooperative puna qindron ma se dobti.

Arsim e Kulturë

Para fillimit te punes se kurseve analfabetike

Per te pase edhe ma shum sukcese kundra analfabetizmimit, Drejtorari Arsimuer u ka dergue para mjaft kohe te gjitha keshillave te rretheve e te qyteteve udhezime per hapjen e kurseve qe me nji te ketij mueji per udheheqesa kursesh analfabetike.

Ne disa vende asht ba plani me kohe dhe jane caktue kursistat, udheheqesat e ardhshem nder kurse-dhe kuadrat mesim — dhanese. Ne te shumten e vendeve ka fillue puna e rregullt, por ne disa te tjera ende jo.

Ne rrethin e Pejes, nga 16 keshilla vendesh vetem 5 i kane caktue udheheqesat e kurseve, keshtu qe te tjeret nuk jane lodhe aspak ne mungese te arsimtarve, te cilet ndodhen ne kurset pedagogjike. Edhe organizatat antifashiste t'atyne vendeve s'jane preokupue si duhet per zgjidhjen e ketij problemi. Ne rrethin e Gjakoves, nder keshillat e vendeve Batushe, Ponashec e Junik, nuk jane hape kurset per udheheqesa, ne mungese te mesimdhanesve. S'asht mendue aspak se a ka zgjidhje dhe ky problem. Sigurisht, nuk do t'ishte veshtire qe se mbrami te bashkoheshin kurset e ketyne keshillave me ato ma t'afermet, mjaft qe puna kryhej gadi njilloj. Edhe ne rrethin e Prizrenit dy keshilla vendesh s'i kane caktue ende udheheqsat e kurseve.

Me gjithe qe ne disa vende te largta prej qendrave s'mund te punohet pa mbrrijte mesuesat, prap se prap atje mund te bahen pregatitjet si duhet deri me 10 shtatuer diten e paraqitjes se mesuesve ne detyre.

Kurseve t'udheheqesave duhet t'u kushtohet nji kujdes i veçante, mbassi prej tyne mvaret e gjithe mbarvajtja ne punen e ardheshme t'afert.

Te njajtin kujdes duhet me i kushtue edhe sigurimit e pregatitjes t'udheheqseve femna, sidomos nder katunde, sepse nuk mjafton te lehet puna vetem ne pionieret.

Le te perpiqemi sa ma shum qe puna e sivjeme ne luftimin e analfabetizmit te na ape edhe ma shum fryte se ne vjetet e kaluem, mbassi nepermjet te sukseseve e shpejtojme realizimin e socjalizmit ne Vendin t'one.

udheheqesat e kurseve analfabetike per shqiptare ka fillue rregullisht me 1 te ketij mueji. Jane caktue mesimdhanesit dhe pergjegjesja e kursit.

Ne qytet, perveç kurseve tjera funksjonojne edhe dy kurse profesjonale: njeni ne sipermarjen e drrasave „Ibar" e tjetri ne stacjonin e duhanit. Arsimtaret shqiptare perveç punes se tyne te rregullt, japin mesim nder landet e kultures se pergjitheshme ne shkollen teknike dhe n'ate medecinale.

Ne Gjakove u-hap edhe nji shkolle e mesme pedagogjike per amvise shqiptare e serbe

Qyteti i Gjakoves u-pajis edhe me nji shkolle tjeter te mesme-normalen per femna, prej se ciles dalin mesuese me mature mbrenda dy vjetvet, per t'i sherbye popullit te Kosmetit per edukimin e femnave dhe hjekjen e ndryshkut te mbetun nga e kaluemja e qeverivet antipopullore. Kjo shkolle hapet per te gjitha femnat e Krahines s'one e jo vetem per ato te Gjakoves. Prandaj, i njoftohet popullit per kete shkolle kaq me randesi per vendin t'one.

Drejtoresha e kesaj shkolle, shoqja Radmilla Krstiq, asht tue prite dita dites shtimin e nxanseve shqiptare, veçanerisht, sepse per to asht ma e nevojshme, mbassi fatkeqsisht kane mbete mbrapa shoqeve te tjera.

Te ketilla shkolla jane hape ne Prokuple (Serbi) dhe ne Novi Sad (Vojvodine). Keto dy te fundit jane katervjeçare, ndersa kjo e Gjakoves asht dy vjete ma pak, me qellim lehtesimi e shpejtimi te kuadrave, qe na mungojne ketu ne Kosmet. Pra, kjo asht e treta shkolle ne Republiken e Serbis qe asht e njajte me to, ne mesime dhe ne program.

Ne kete shkolle munden me hye te gjitha ato femna, qe kane krye gjimnazin e gjimnazit ase ato me kater a pese vjete shkolle pune dore (zanati). Pushteti populluer, tue dijte se femnat shqiptare jane fure te pakta qe i kane keto kualifikime, ka ba perjashtime ne pranimin e tyne edhe me fillore e me nji a dy klase gjimnaz e qe i kane mbushe 15 vjeçe. Ne kohen e pushimeve shkollore kane me pase mundesi me u-pregadite per dhanjen e provimeve te plotsimit te klaseve te duhuna. Keto jane interesime dhe kujdese te pushtetit populluer per naltesimin e popullit me dije e kulture, per me i mbrrijte sa ma pare popujt tjere te kulturuem te Republikes Federative Popullore te Jugosllavis.

Ne kete shkolle, perveç dijes se pergjithshme, mesohen edhe profesjoni i punimit te qylymave te tipit persian, te premjes dhe te qepjes se kostumeve te femnave si edhe punimi i pemve te konservueme.

Per pranimin e kandidateve n'internat kerkohen keto dokumenta:

1) Lutja; 2) dokumenti shkolluer; 3) certifikata e lindjes; 4) certifikata e mjekut; 5) certifikata e tatimit, tue mos e kalue shumen e 200 din. dhe 6) nji deklarate te leshueme prej vete kandidates me dy deshmitare, ku te shenohet se do te sherbeje mbrenda Krahines se Kosmetit per tri vjete; ne rase te kundert detyrohet me pague shpenzimet e dy vjetve.

Tue qene se mesimet fillojne me 15 te k. m. duhet qe sa ma pare kandidatet t'i drejtojne Drejtoris perkatese lutjen bashke me dokumentat e shenuem siper.

M. L.

Per pregatitjen e vjetit te ri shkolluer ne Krahinen t'one

Me gjithe qe keshillave te rretheve, te qyteteve dhe te vendeve u asht kerkue ka e njoftue me kohe nga Drejtorati i Arsimit te Krahines, se mesimet do te fillojne me 1 shtatuer per vjetin e ri shkolluer 1948—1949, prap se prap konstatohen te meta dhe leshime persa i perket pregaditjes se lokaleve per shkolla — qofshin shtetnore a private — pastrimin me gelqere etj. dhe pregatitjen e orendive, pergjithsisht. Keshtu per shembull ne qytetin e Prishtines ende s'jane lye me gelqere muret e klasave ne shkollen fillore kryesore. Nji gja kesi-oji konstatohet edhe ne rrethin e Pejes, te Gjakoves e te Prizrenit. Prej 16 keshillave te vendeve te rrethit te Pejes, vetem njeni i ka pregadite shkollat sipas udhezimeve te marruna me kohe; ky asht i vendit Deçan — rrethi i Gjakoves s'ka marre asnji mase per pastrimin e shkolles dhe per meremetimin e orendive shkollore, si banka, etj. E njajta gjendje asht edhe ne rrethin e Prizrenit. Ne rrethin e Mitrovice jane pastrue vetem lokalet shtetnore, ndersa ato private ende jo.

Si shembull ne Krahine asht qyteti i Mitrovices, ku deri ne mbarim te Gushtit jane ba te gatshme te gjitha lokalet e shkollave — fillore dhe te mesme.

E gjith kjo plogeshti ka me shkaktue qe te pengohet fillimi i mesimit ne rregull nder shkollat serbe, nder te cilat duhej te fillojshin mesimet me 1 te ketij mueji, kurse nder ato shqipe, pjeserisht, mbassi edhe disa dhe nuk kane me mujte me u-gjete ne krye te detyres ata mesues te cilet i frekuentojne kurset pedagogjike.

Tue i marre parasysh te gjitha keto duhet qe pa humbe as ma te vogjlen kohe t'i pervishen me seriozitet pregaditjes se lokaleve si keshillat e vendeve ashtu edhe te rretheve e te qyteteve, tue pase ndihmen e plote t'organizatave antifashiste.

Puntore te Trepçes e Zveçanit pregatiten per mature e semimature

Ne gjimnazin e Mitrovices jane hape para sa muejsh nji kurs i nalte dhe nji tieter i ulte per puntoret e Trepçes dhe te Zveçanit. Ne kursin e nalte marrin pjese ata puntore te cilet kane ma se kater klase gjimnaz dhe qe po pregatiten per te dhane provimet e matures, natyrisht tue i pase dhane ma pare ato te klasave deri ne mature. Ne kursin e ulte marin pjese ata te tjeret qe kane krye nji deri ne tri klase gjimnaz e qe po pregatiten me u-paraqite ne provimet e semimatures. Nga vete puna, shifet se sa mundesina u jepen puntorve ne Vendin t'one qe perveç te tjerave ata te pajisen me dije e kulture si dhe me diplomat e meritueme.

Puna kulturale ne qytetin e Mitrovices

Seksjoni i arsimit te keshillit populluer te qytetit, tue pase ndihmen e plote edhe nga organizatat antifashiste gjate kesaj vere i asht perveshe regjistrimit te perpiket t'analfabetve ne qytet. Ne mbarimin e ketij regjistrimi, tue e krahasne kete me te tjeret, asht diktue se ishin te paregjistruem edhe 148 mashkuj shqiptare dhe 546 femna shqiptare, mashkuj serb 3 dhe femna serbe 38. Kursi per

Nga Bashkimi Sovjetik

Theatri sovjetik

Tek mbas revolucionit te Tetorit arti bahet me te vertete i popullit. Qeverija Sovjetike, mbassi i siguroi te gjitha kushtet e domosdoshme per veprimtarin krijuese te kolektiveve ma te vjetra theatrale, e filloi nderlimin masovik te theatrave te reja.

Para revolucjonit, Rusija ka pase gjithsejt 153 theatra (simbas shenimeve te vitit 1914. Me fillimin e vjetit 1941, ne Bashkimin Sovjetik filluen punen afer 900 kolektive krijuese theatrale. Ne mes te tyne 312 theatra stacjonale dramatike, 35 theatra operash e koreografike, 35 theatra te komedis muzikale, 102 theatra feminore e theatra kukullash dhe nji numer te madh te theatrave shetitese, te cilat shkojne edhe ne skutat ma te largeta te vendit sovjetik.

Theatri sovjetik zhvillohet ne partmin e plotsimit te nevojave artistike te shum kombeve. Para muejit tetuer te vjetit 1917 shumica e popujve, qe kane banue ne Rusi, nuk i kane pase artet e veta theatrale. Vetem n'Ukraine dhe ne krahinen Transkaukazjane egzistojshin disa theatra, ne te cilat luheshin pjese ne gjuhen ukrainase, gjurgjijane dhe jermene. Sot çfaqiet theatrale ne BRSS ipen ne 33 gjuhe te popujve te republikave motra. Me dheta theatra çfaqin pjese jo vetem t'autoreve te tyne kombtar, por edhe kryevepra te drames klasike ruse dhe botnore. Pjeset e Ostrovskut, Cehovit, Gorkut, Shekspirit, Molierit, Goldonit dhe Kalderonit, pelqehet jashtezakonisht, ne theatra kombtare te Bashkimit Sovjetik.

Numri i theatrave kombtare ne republikat popullore rritet prej vjetit ne vjet. N'Ukraine para luftes kane vepue 135 theatra, n'Uzbekistan dhe Kazahstan nga 40 theatra, ne Gjeorgji 45 theatra, ne Jermeni 27 etj. Ne ditet e çfaqjeve tradicjonale t'artit kombtar ne Moske, keto theatra kane dhane çfaqe me nji vlefte te nalte artistike.

Per kulturen theatrale te BRSS asht karakteristik formimi i llojeve te reja theatrale. Me nji here mbas revolucjonit te Tetorit, linden theatrat e para feminore. Sot asht zgjanue jashtezakonisht rrjeta e theatrave te „shiquesave te rij" dhe e theatrave kukullash. Gadi ne çdo qytet te madh ekziston theatri feminuer.

Ne kolektivet e ketyne theatrave punojne artista te talentuem qe iu kane kushtue plotesisht punes me femij. Paraqitja ne BRSS, e çfaqun ne vjetin 1940, e zbuloi nivelin e nalte t'artit theatral ne shum theatra femijsh.

Ne repertoarin e theatrit te katundeve jane vepra ma te mira t'autoreve sovjetike, si edhe pjese klasike t'artit rus dhe botnuer.

Me njihere mbas mbarimit te luftes, teatrat me hov te ri iu perveshen punes se vet krijuese. Shteti ban emos qe sa ma pare te vendoset rrjeta e theatrave ne republikat, te cilat jane damtue nga agresjoni fashist. Artistat, nga nji here jane te detyruem me punue ne ndertesa te papershtatshme, por ata pajtohen me te gjitha fatkeqsitat, tue i konsiderue si fenomen te perkohshem. Gjate pese vjetve t'ardhshme do te ngrihen ndertesat theatrale.

(Nga artikulli i M. Hrapçenkut, kryetarit te Komitetit per art.)

Pregatitjet per vjetin e ri shkolluer

Ne mbare Bashkimin Sovjetik bahen pregatitje per vitin e ri shkolluer ne shkollat e nalta dhe te mesme. Tekstet per shkollat e mesme shtypen ne nji numer kolosal. Keshtu p. sh. sipermarrja botuese e Ukraines „shkolla e jone" boton per vitin e ri shkolluer 107 tekste shkollore, tirazhi i te cilave arrin 19 miljon cope. Per shkollat e Kazahistanit shtypen 50 tekste te ndryshme. Shtypshkronjat e Azerbejxhanit shtypin edhe 1.800.000 cope tekste, qe perfaqsojne 200.000 cope ma teper se ne vjetin e kaluem.

Neper qytete dhe katunde po meremetohen ndertesat shkollore, po rregullohen kabinetet fizike, kimike dhe historiko-gjeografike, kurse bibliotekat shkollore po mbushen me literature te re. Me fillimin e vjetit shkolluer shum mesuesve do t'u ipen ndertesa te reja. Vetem ne krahinen e Llavoskut jane ndertue 300 shtepija per mesues te katundeve.

Perveç marrjes se njohunis se pergjithshme ne shkollat e mesme, asht shpalle regjistrimi edhe ne shkollat zejtare dhe hekurudhore, qe ne kete vjet do te pranojne 281.000 nxanes. Neper keto shkolla jane regjistrue nji numer i madh i te rijve dhe i te rejave. Keshtu, vetem ne krahinen e Kurskut jane paraqite ma teper se 3.000 lutje per regjistrimin ne keto shkolla. Ne krahinen e Voronjeshkut jane paraqite ma teper se 4.000 lutje.

Ne shkollat e nalta, ne ket vjet, do te pranohen 180.000 nxanes te ri.

U-ndertue vila e librit ne qytetin Minsk

Ne qendren e Minskut ,ne bregun e nalte te lumit Svisloç, asht ndertesa e mrekulluesheme e bibliotekes Beloruse „Lenin". Kjo asht vila e librit - siç e kane quite te gjith para luftes bibliotekat ma te vjeter ne krejt Republiken. Ne biblioteke jane ruejte 2 miljone libra.

Biblioteka ka qene shkatrrue per kohen e luftes e tash u-ndertue. Ne vilen e librave, u-hapen seksjonet e letratyres historike, teknike dhe beloruse ,salla e madhe e leximit dhe disa kabinete per pune shkencore. Biblioteka ka ma shum libra, se sa ne kohen e luftes.

Festival i kangeve dhe i lojnave popullore te Kazahistanit

N'Alma Ate, ne kryeqytetin e Kazahistanit, asht ba ekspozita e kangeve dhe lojnave popullore. Ma teper se 500 kangatare, muzikanta dhe lojtare ma te mire nga krahinat ma te largeta te Republikes, çfaqin ne kete ekspozite kange dhe lojna te krahines se vet. Sukses te madh ka arrijte ansambli vokal kolhozjan, i cili ka kendue kange nga krahina e Koçtavskit dhe grupet e lojtarve kolhozjan nga krahina e Kustanajskut. Prej pjesmarrsave n'ekspozite jane zgjedhe 6 kangatare dhe muzikanta, te cilet do t'i studjojne kanget dhe lojnat ne konservatorin shtetnuer t'Alma Ates.

Rindertimi i katundeve ne Belorusi

Ne katundet e Republikes se Belorusis, mbas çlirimit te saje prej okupuesve gjerman, kolhozjanet kane ndertue afer 340.000 shtepija te reja. Qeverija, per ndertimin e shtepijave, u ka fale atyne 15 miljone metra kub lande ndertimesh druni dhe u ka dhane kredite te madha ne te holla. Invalidve te luftes patriotike dhe familjeve t'ushtarve te vrame u jane ngrite 1890 shtepija me shpenzime shtetnore.

Nga situata nderkombtare

Vendimi i Byros Politike te KQ te PK te Greqis mbi operacjonet ne Pindin verior

Ne luftat e fundit monarko-fashistat humben afer 30 per qind te fuqive te veta

ATHINE:

Radjostacjoni i Greqis se lire e tranzmetoi pjesen e pare te vendimit te Byros Politike te KQ te Partis Komuniste Grebe mbi operacjonet e Armates Demokratike ne Pindin verior. Ne vendim u-dhane konkluzat nga operacjonet e aferme dhe, ne mes te tjerave, u-konstatue kjo:

«Luftat ne Pindin verior, qe zgjaten prej 14 qershuer deri ne 31 gusht te ketij vjeti, jane me nji randesi teper te madhe ne Luften Nacjonal—çlirimtare, te cilen populli grek e ban ma teper se dy vjet kunder imperjalizmit anglo—amerikan dhe trathtarve monarko - fashista. Monarko - fashistat palen per qellim me e likuidue udheheqesin e Armates Demokratike dhe ne kete menyre me e thye levizjen Nacjonal-çlirimtare te popullit grek. Udheheqesija politike dhe ushtarake e Armates Demokratike i koncentroi rezervat e veta ushtarake ne hapsinen e Smolikasit dhe Gramosit.

Rezultatet e luftes ne Pindin veriuer tregojne se plani strategjik i amerikanve dhe i monarko-fashistave nuk ka pase sukses. Perkundrazi, asht plotesue dhe realizue plani i Komandes Supreme t' Armates Demokratike te Greqis. Monarko-fashistat pesuen deshtimin e plote ne perpjekjen e vet strategjike per me e çvarose udheheqesin e Armates Demokratike te Greqis, me gjithe dispropor-cjonin prej 10 kunder nji personi, prej 50 kunder nji n'armatim dhe dominimin e plote n'ajr, qe i ka ba te mundun qe mbas 70 dite lufte t'a okupojne Smolikasin dhe Gramosin. Plani i tyne deshtoi dhe humbjet e tyne jane ma teper se 30.000 njerez, qe perfaqesojne afer 30 per qind te fuqive monarko-fashiste. Prandaj, monarko-fashistat nuk jane ne gjendje qe ne vjetin 1948 t'i perserisin operacjonet e tilla kunder Armates Demokratike, sikurse kane qene operacjonet ne Gramos dhe ne Smolikas.

Armata Demokratike e Greqis, me gjithe disa gabime, e realizoi planin e Komandes Supreme. Monarko-fashistat u-detyruen me i hedhe ne lufte te gjitha rezervat e tyne te mbledhuna nga te gjitha viset e Greqis. Ne saje te mbifuqis se saje dhe gabimeve t'ona, anmiku perparoi, por nuk pati sukses me i detyrue fuqit t'ona ne terheqjen e dizorganizueme, as nuk pati sukses me e asgjasue ose robnue cilindo qofte nga njisit t'ona. Udheheqesija e Armates Demokratike e theu rrethimin e anmikut dhe me plan kaloi ne mbrapavijen e anmikut, keshtu qe monarko-fashistave u deshtoi sulmi i vet i fundit.

Ndersa zhvillohesh lufta ne Pindin verior, njisit e Armates Demokratike, simbas planit te Komandes Supreme, kaluen perseri ne Rumeli dhe i pervehtesuen pozitat, qe anmiku gjate operacjoneve te veta te prendveres muejti me i okupue, dhe ma teper e zgjanuen teritorin e çliruem.

Monarko-fashistat pranojne qe ne Gramos nuk kane arrijte kurrfare suksesi

ATHINE:

Agjensija „Frans Press" i shpalli disa citate nga artikulli i komentatorit ushtarak te fletores s'Athines „Eleftheria", ne te cilen pranohet se trupat qeveritare ne Gramos „nuk kane arrite kurrfare suksesi ne lufte kunder partizanve". Tue e shqyrtue perfundimin e vet, komentatori ushtarak, ne mes te tjerave, sidomos theksoi „organizmin e perosun dhe diciplinen apsolute te masive partizane".

Fleturja reakcjonare e Athines propozon perdorimin e gaznave helmuese kunder Armates demokratike

ATHINE:

Agensija „Tass" lajmeron:

Fleturja reakcjonare greke „Vradini", n'artikullin e vet kryesor ne numrin e dates 30 gusht, e thrret haptazi qeverin e Athines dhe amerikanet qe kunder partizanve te Markosit te perdorin gazna helmuese.

Deputetet demokratike i derguen interpelacjon qeveris ne lidhje me terorin dhe ndjekjet, te cilat kryhen kunder demokratve nembare Italin

ROME:

Perfaqesuesit e konfederates se pergjithshme te punes ne parlamentin italjan, bashke me grupin e deputeteve te komunistave dhe socjalistave, i derguen interpelacjon qeveris ne lidhje me terorin dhe ndjekjet qe kryhen ne mbare vendin, e sidomos ne Siçili kunder udheheqsave te sindikatave. Ne mbledhjen e sotshme te kryetarit te asamblees italjane dhe te Senatit u-vendos qe parlamenti italjan te mblidhet me 13 shtatuer per shkak te shqyrtimit te ketij interpelacjoni.

Si organizohen ndjekjet e demokratve n'Itali dhe ne France nga Sh. B. A.

ROME:

Korespondenti i „Tanjugut" lajmon:

Ne deklaraten, qe ia dha agjensis „Internesbenel njus servis" shefi i sherbimit informativ t'Amerikes, gjeneral-major Viljam Donoven deklaroi se lufta e SH.B.A. kunder „rrezikut komunist" n'Itali dhe France s'asht krye ende dhe se ne SH.B.A. shqyrtohet çashtja se si t'organizohet dhe te zbatohet kontrolla mbi organizatat sindikale ne vendet e permenduna. Nji kohesisht, Donoven e falenderoi ministrin italjan te punve te mbrendeshme — Sheiban, „per punen e mire te bame per mbajtjen e rregullit n'Itali".

Ne qarqet demokratike t'Italis konsiderohet se keto deklarata perfaqesojne akuze te rande kunder kryetarit te qeveris italjane, de Gasparit dhe ministrit te tij te policis, Marija Shelba-s dhe se kjo deklarate do t'i kontribuoje vetem perforcimit te frontit te fuqive demokratike t'Italis, ne bashkimin e te gjithe italjanve, qe luftojne per mprojtjen e lirive sindikale e demokratike dhe per pamvaresin e vendit.

Kerkesat e levizjes unike demokratike socjaliste ne France

PARIS:

Simbas lajmeve t'agjensis „Tass" levizja unike demokratike socjaliste e shpalli manifestin, ne te cilin thuhet: „Levizja unike demokratike e konsideron si detyre te veten qe te theksoje se' qysh ne kohen e formimit te qeveris Mari-Reno-Blym, kjo levizje i ka tregue shmangejet ma te reja t'udheheqsave socjalista te djathte e sidomos qendresen e Leon Blymit, i cili pa lekundje i garantoi Pol Renos perkrahjen e partis socjaliste. Turmat popullore jane koshjente se perfaqesuesit e partis socjaliste jane largue nga Pol Reno vetem nga shkaqet oportuniste".

Ne fund te manifestit, levizja unike demokratike socjaliste kerkon qeverin e bashkimit te te gjitha fuqive republikane, ne krye me klasen puntore, e cila do t'ishte ne gjendje me e shpetue ekonomin dhe financat e vendit dhe do t'a ruente paqen nderkombtare.

Kongresi i partis puntore amerikane e pranoj kandidaturen e Valast.

NEW-YORK:

Agensija „Tass" lajmon:

Kongresi i Partis puntore Amerikane ne New-York zyrtarisht i emnoi Valasin dhe Tajlorin si kandidat per kryetar dhe nenkryetar dhe, e pranoi programin kandidaes se kesaj partije. Kongresi e pranoi rezolucjonin, ne te cilin kerkohet thirrja e shpejte e konferences per zgjidhjen e qeshtjeve te te gjitha kontradiktave ne mes te Bashkimit Sovjetik dhe te Shteteve te Bashkueme t'Amerikes. Mandej kerkohet anulimi i ligjit mbi sherbimin e pergjithshem ushtarak per kohen e paqes. Theksohet padrejtesija e akuzes kunder 12 udheheqsave te Partis Komuniste te SH.B.A. dhe kerkohet qe me ujdiste t'i ipet pamvarsija Portorikut. Theksohet gjithashtu se vetem partija progresive i a sjelle popullit amerikan politiken e paqes, te bazueme ne miqesin e vertete nderkombtare e jo ne politiken cyltyrshe te luftes dhe te shkatrrimit.

Rethi i Gjakoves - ma i miri ne Krahine per blemjen e drithnave-planin e ka realizue me 96 per qind

Organizimi i mire rreth blemjes se drithit, angazhimi i plote i keshillave populllore dhe organizatave masovike e bani te mundeshem qe ne rrethin e Gjakoves plani i blemjes se drithit to marre fund deri me 5 te k.m. Deri me 29 te gushtit plani asht plotesue ne pergjithesi me 88 per qind tue mos marre parasyshe sasinat, te cilat jane dorezue pjeserisht nga bujqit.

Blemja e drithnave ma se miri asht zhvillue ne keshillat e vendeve Bec, Skivjan dhe Gramaçel, ku plani asht tejkalue, mandej ne Gjakove asht plotesue me 97 per qind e ne te tjerat keshilla prej 60 per qind deri me 90 per qind.

Evidenca per blemjen e drithnave asht plotesisht ne rregull si neper keshillat e vendeve ashtu te Stacjoni i grumbullimit dhe Drejtorija e blemjes prane keshillit te rrethit. Tue pase evidencen e mire, keshillat populllore mundet me intervenue me kohe atje ku duhet, me i permirsue te gjitha mungesat e me i ndreqe edhe gabimet.

Simbas rezultateve te mbrijtuna si dhe simbas organizimit te punes se blemjes se drithnave, rrethi Gjakoves zen vendin e pare ne Krahinen t'one.

Pse fabrika e tjegullave ne Landovice nuk e ploteson planin e prodhimit te tjegullave

Shtypi i jone Krahinuer shpesh here ia ka sjelle ndermarrjes udheheqsave te ndermarrjeve mungesat qe e shkaktojne mos-plotsimin e planeve te prodhimit, e sidomos te ndermarrjeve te prodhimit te tjegullave. Mirepo, disa pergjegjesave te ndermarrjeve si p. sh. ne fabriken e tjegullave ne Landovice nuk u kane ba [illegible] e shtypit dhe prap se prap vazhdojne me punue me nji sistem te vjeter.

Ende nuk jane caktue normat per puntoret dhe nuk perdoren mbi prodhimin e tjegullave, puntoret nuk paguhen simbas Dekretit ne fuqi, plani i prodhimit nuk plotsohet.

Maqinat e reja qe kane mbrrijte qysh ne muejin maj, simbas kapacitetit te te cilave asht perpilue dhe plani i prodhimit, ende nuk jane vu ne perdorim, per shkak se mungon ndertesa ku duhet t'instalohen keto maqina. Ndertimi i kesaj ndertese ma ka fillue me kohe dhe nuk jane sigurue mjetet [illegible] dhe materjali i duhur. Kesisoj, ne vend qe maqinat e reja te perdoren sa ma shpejt per prodhim, ato edhe sot rrijne ne magazine te ndermarrjes.

Kjo rrjedhe pike se pari nga moskujdesija e keshillit te rrethit — sekcjonit komunal —, i cili nuk asht perpjekë qe me kohe t'i gjeje mjetet per ndertimin te sigurioje materjalin si lande tjera.

Pra, asht koha e fundit [illegible] i rrethit ashtu edhe pergjegjesi i ndermarrjes t'i marre masat e duhuna per perdorimin e maqinave te reja, t'i sigurojne dru per pjekjen e tjegullave, t'i vejne ne zbatim normat mbi prodhimin e tjegullave dhe puntoret te paguhen simbas Dekretere ne fuqi.

Sistemi ri i pagimit te puntorve ne punet e ndertimeve permirson standardin e jeteses se tyne

Ne muejin korrik ka hye ne fuqi Dekreti i ri mbi pagimin e puntorve dhe te nxanesve ne punet botore. Ky Dekret, sikurse Dekretet e dispozitat tjera mbi pagesat e puntorve, i bazuem ne parimin „gjithkush simbas aftesive — gjithkujt simbas punes", asht edhe nji prove e pushtetit t'one popullor per kujdesin naj njerzve punues te Vendit t'one.

Sipermarrja e ndertimeve „Sintetim» ne Peje i ka zbatue drejte dhe me kohe dispozitat e Dekretit ne fjale.

Puntoret e kesaj sipermarrje jane klasifikue ne shtate grupe, mbassi per grupe ma te nalta (8—9) nuk ka puntore te kualifikuem. Puntoret jane klasifikue drejte sa qe s'asht çfaqe asnji ankim nga ana e tyne.

Normat e perkohshme po perdoren ne çdo vend punimi. Puntoret shperblehen simbas efektit te punes dhe dispozitave perkatese. Keshtu, p. sh., rroga ma e madhe simbas efektit te punes per puntorin e kualifikuem asht 10.000 dinare. Gjithashtu edhe pagesat e rezhis baben simbas dispozitave te dekretit, keshtu qe nji puntor i kualifikuem paguhet 17,50 dinare n'ore, puntori gjysem i kualifikuem 13,50 dinare dhe ai i pa-kualifikuem 10,00 dinare. Po ashtu paguhen edhe shtesat perkatese. Rrogat e puntorve simbas ketij Dekreti antohen vazhdimisht dhe puntoret shprehin knaqesin e tyne. Keshtu p.sh. puntori Radoviq Mashan per 26 dite te qershorit ka marre gjithsejt 5001 dinare, kurse mbas aplikimit te dispozitave te reja per 27 dite te korrikut ka marre 7089 dinare.

Rrogat e nxanesve llogariten simbas shkalles se klasifikimit te nxanesit. Me rastin e klasifikimit te nxanesve asht marre parasyshe edhe stazhi i tyne.

Msimet verore ne Gjimnazin e Mitrovices

Msimet e nxanesve te shtatjes-klasshmit te [illegible] [illegible] jane [illegible] ne Mitrovice [illegible] perspektiva te mira ne baze te punes te [illegible]. Keto msime i [illegible] 135 nxanes prej Mitrovice e rretheve te tjera, te cilet e kane kryes [illegible] [illegible] me sukses e [illegible] ma shper. Numri i nxanesve ka qene ma i madh, por me gjithe perpjekjet e [illegible], jane largue prej kursit 50 nxanes prej [illegible], Ferizaji, [illegible], Llapit, dhe Prizrenit.

Botimi i Keshillit Krahinuer te Frontit popullor—Sipermarrja per shtyp dhe botime "Miladin Popoviq„ Prishtine.
Pajtimet ne fletoren i pranon: Administrata dhe ekspedicioni. Numri i çekut 906030.